

Parlamentul
Republicii Moldova

ON nr. 09-01.1103

20 iunie 2022

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, Chișinău, MD 2004

SESIZARE

**privind interpretarea dispozițiilor art. 2
din Constituția Republicii Moldova**

10:00

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA			
Intrare Nr.	886/da		
" 11 "	06		20 da

I. OBIECTUL SESIZĂRII

ONORATĂ CURTE,

În temeiul prevederilor

- art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituție
- art. 4 alin. (1) lit. b) și art. 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională
- art. 4 alin. (1) lit. b) și art. 38 alin. (1) lit. g) din Codul Jurisdicției Constituționale

Solicit respectuos interpretarea noțiunii constituționale de **uzurpare a puterii de stat** din art. 2 al Constituției Republicii Moldova.

În acest sens, solicit respectuos răspuns la întrebarea dacă entitățile neconstituționale formate în unele localități din stânga Nistrului și mun. Tighina, redactând și punând în practică un cadru legal și instituțional alternativ, menit să eludeze supremația puterii de stat, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova sunt culpabile *ab initio* de uzurpare a puterii de stat a Republicii Moldova?

II. CADRUL NORMATIV PERTINENT

Declarația de suveranitate a Republicii Sovietice Socialiste Moldova

[...]

2. Purtătorul și sursa suveranității este poporul. Suveranitatea se realizează în interesele întregului popor de către organul reprezentativ superior al puterii republicii. Nici o parte a poporului, nici un grup de cetățeni, nici un partid politic sau organizație publică, nici o altă formă de organizație, nici o persoană fizică nu au dreptul să-și atribuie dreptul de a exercita suveranitatea.

[...]

Declarația de independență a Republicii Moldova

[...]

REPUBLICA MOLDOVA ESTE UN STAT SUVERAN, INDEPENDENT ȘI DEMOCRATIC, LIBER SĂ-ȘI HOTĂRASCĂ PREZENTUL ȘI VIITORUL FĂRĂ NICI

UN AMESTEC DIN AFARĂ, ÎN CONFORMITATE CU IDEALURILE ȘI NĂZUINȚELE SFINTE ALE POPORULUI ÎN SPAȚIUL ISTORIC ȘI ETNIC AL DEVENIRII SALE NAȚIONALE.

În calitatea sa de STAT SUVERAN ȘI INDEPENDENT, REPUBLICA MOLDOVA:

[...]

HOTĂRĂȘTE ca pe întregul său teritoriu să se aplice numai Constituția, legile și celelalte acte normative adoptate de organele legal constituite ale Republicii Moldova;

[...]

Constituția Republicii Moldova

Art. 1 Statul Republica Moldova

(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

[...]

Art. 2 Suveranitatea și puterea de stat

(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

(2) Nicio persoană particulară, nicio parte din popor, niciun grup social, niciun partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.

III. EXPUNEREA ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL SESIZĂRII

Noțiunea de *suveranitate* este definită de doctrină ca supremația unică, indivizibilă și deplină a puterii de stat în limitele frontierelor recunoscute internațional ale statului (latura internă) și independența acestuia față de imixtiunea oricăror alte puteri din exterior (latura externă). Astfel, suveranitatea unui stat se exprimă prin dreptul exclusiv și inalienabil al statului de a-și determina și realiza de sine stătător atât politica sa internă, cât și politica sa externă. Bazele suveranității Republicii Moldova au fost puse prin adoptarea Declarației de Suveranitate a R.S.S. Moldovenești din 23 iunie 1990 și adoptarea Declarației de Independență a Republicii Moldova din 27 august

1991, Constituția Republicii Moldova consfințind statutul de "*stat suveran și independent, unitar și indivizibil*" al Republicii Moldova.

În această ordine de idei, *suveranitatea internă* sau supremația puterii de stat exprimă faptul că în interiorul statului nicio altă formă de putere nu poate fi echivalentă sau superioară puterii de stat, iar *suveranitatea externă* sau independența exprimă libertatea statului față de influența unor factori externi.

La rândul său, suveranitatea este exercitată exclusiv de către poporul Republicii Moldova, fie direct, fie prin organele sale reprezentative. Însă, suveranitatea nu poate fi exercitată în mod arbitrar. Exercițarea suveranității, în mod direct și prin organe reprezentative, este posibilă numai în formele stabilite de Constituția Republicii Moldova. Puterea de stat, exercitată în mod direct și prin organele sale reprezentative, este unică, indivizibilă și deplină. Puterea de stat nu poate fi fragmentată și exercitată în nume propriu.

Ocuparea unei părți a teritoriului național de către trupe străine și crearea unor entități neconstituționale în unele localități din stânga Nistrului și mun. Tighina, cu atribute pretins statale, la începutul anilor '1990, care refuză să se supună regimului constituțional al Republicii Moldova, generează o stare de *incertitudine constituțională*.

Autorul sesizării consideră că aceste entități neconstituționale, prin redactarea și punerea în practică a unui cadru legal și instituțional alternativ, menit să eludeze supremația puterii de stat, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova, sunt culpabile *ab initio* de răspunderea penală pentru uzurparea puterii de stat.

Reieșind din cele expuse mai sus și având în vedere că Constituția Republicii Moldova și legislația în vigoare nu explică în mod expres noțiunea constituțională de *uzurpare a puterii de stat*, autorul sesizării solicită clarificarea aplicabilității noțiunilor constituționale *suveranitate națională* și *uzurpare a puterii de stat* din art. 2 al Constituției Republicii Moldova în cazul entități neconstituționale formate în unele localități din stânga Nistrului și mun. Tighina.

IV. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

ONORATĂ CURTE,

În temeiul celor expuse mai sus,

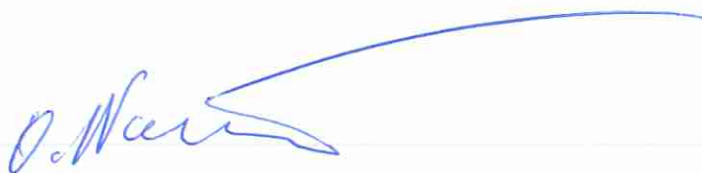
Călăuzindu-mă de prevederile,

- art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituție
- art. 4 alin. (1) lit. b) și art. 25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională
- art. 4 alin. (1) lit. b) și art. 38 alin. (1) lit. g) din Codul Jurisdicției Constituționale

solicit Curții Constituționale a Republicii Moldova:

1. Acceptarea spre examinare a prezentei sesizări;
2. Emiterea unei hotărâri privind interpretarea noțiunii constituționale de **uzurpare a puterii de stat** din art. 2 al Constituției Republicii Moldova;
3. Elucidarea prin prisma normelor invocate dacă entitățile neconstituționale formate în unele localități din stânga Nistrului și mun. Tighina, redactând și punând în practică un cadru legal și instituțional alternativ, menit să eludeze supremația puterii de stat, independența și integritatea teritorială a Republicii Moldova sunt culpabile *ab initio* de uzurpare a puterii de stat a Republicii Moldova?

Cu respect,

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Oazu Nantoi